

Aktiviteter på mottak

Kjære frivillige!

Vi i Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) ønsker at alle som driver, eller vil starte opp aktiviteter for beboere på asylmottak i regi av N.K.S. skal være komfortable i rollen som frivillig. Derfor har vi utviklet denne veilederen. Den skal gi deg faglig bakgrunn for aktiviteter på mottak, og konkrete tips til oppstart og gjennomføring av aktiviteter.

Vi har en egen håndbok som er generell for alle våre integreringsaktiviteter, med fokus på vår basisaktivitet Språkvenn, og vi anbefaler at du også leser denne. Kapitlene «Introduksjon» og «Generelt om praktisk gjennomføring» er relevant for alle aktiviteter på integreringsfeltet. I stedet for at frivillige skal måtte bruke mye tid og ressurser på å finne på aktiviteter for å drive integreringsarbeid, har N.K.S. utviklet mye materiell som er enkelt å ta i bruk. Dette er beskrevet her. Boken inneholder også informasjon om spesielle tiltak som N.K.S. driver, med stor vekt på lavterskel aktiviteter som omhandler helse. Vi oppfordrer lokalforeninger til å invitere med seg kvinner fra mottak på alle disse aktivitetene.

Ønsker dere råd om hvordan dere kan tilpasse dette på best mulig måte for målgruppen, er det bare å ta kontakt. Denne veilederen er delt i tre. Del 1 gir en oversikt over bakgrunn og innsikt i hvordan man kan gå fram for å starte aktiviteter. Den beskriver også hva man bør tenke spesielt på når det gjelder aktiviteter for barn og unge. Del 2 og 3 gir forklaring på relevante begreper på asylfeltet, samt innsikt i sammensetningen av beboere på mottak, deres rettigheter og tilgang til helsetjenester i Norge. Disse delene kan anvendes som et oppslagsverk.

Vi håper dere får glede av både håndboken og de aktuelle veilederne for aktivitetene!

Meld fra til sekretariatet hvis dere har innspill, spørsmål, ris eller ros. På den måten er dere med på å utvikle N.K.S.' integreringsarbeid.

Takk for at dere er med på laget!

Vennlig hilsen Sekretariatet, N.K.S.
Kontakt: post@sanitetskinnene.no

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Hvordan gå fram?

Hvis dere er usikre på hvor dere skal starte i arbeidet med å skape aktiviteter på mottak, så kan dere starte med å kontakte sekretariatet for å få bistand, råd og veiledning. Vi hjelper dere gjerne!

Alle frivillige som skal arrangere aktiviteter for og med barn må levere politiattest før de kan starte som frivillige. Det er krav om politiattest for alle som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige (under 18 år).

Norske Kvinners Sanitetsforening ønsker å bevisstgjøre lokalforeningene om deres rolle og ansvar som ledere og forbilder. Å kreve politiattest understreker seriositeten i denne oppgaven, og at vi har de samme krav og forventninger til alle som utfører denne type oppgaver, uavhengig av alder.

For å kunne søke om innhenting av politiattest må den lokale sanitetsforeningen utstede en bekreftelse.

- Det kan i perioder ta lang tid før man får politiattesten så det er lurt å være tidlig ute med å søke. <https://www.sanitetskvinnene.no/etikk/>
- Alle frivillige må også skrive under på vår etikk- og taushetserklæring, som kan lastes ned her: <https://www.sanitetskvinnene.no/etikk/>

Kontaktpersoner i sekretariatet:

Cathrine Holst Salvesen

Cathrine.salvesen@sanitetskvinnene.no

Tlf: 93 44 67 18

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Hva trenger dere for å kunne gjennomføre aktiviteten?

Før dere starter opp aktiviteter og rekrutterer deltakere, er det lurt å vite at dere har nødvendige ressurser til å drive aktiviteten. Hvor mange frivillige trenger dere? Hvilke egenskaper/ressurser trenger dere inn i frivilligruppa? Har dere nok penger, egnet lokale og annet for å drive aktiviteten?

Les mer om disse temaene i kapittelet Generelt om praktisk gjennomføring, i Integrasjon i en kvinnehelseorganisasjon. Håndbok for Sanitetskvinnenes integreringsaktiviteter: <https://sanitetskvinnene.no/sprakvenn>. Her kan dere også lese mer om bl.a. :

- rekruttering av frivillige
- rollen som frivillig
- taushetsplikt,
- avvergelsesplikt
- ivaretagelse av både frivillige og deltakere

Vi har mange ulike aktiviteter som det er aktuelt for beboere på asylmottak å delta på. Ta kontakt med sekretariatet for hjelp med å tilrettelegge eller søke om midler.

I henhold til UDIs **Reglement for drift av statlige mottak** skal mottakene tilby aktiviteter til beboere i mottak. Formålet med denne avtalen er å tilby supplerende aktiviteter til asylsøkere for å bidra til en meningsfull hverdag, motvirke passivitet og stimulere til økt lokal samhandling med asylsøkere.

UDI-midlene skal gå til å skape aktiviteter for barn som bor på asylmottak, mens midlene fra IMDi skal gå til aktiviteter for kvinner som bor på asylmottak.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Bakgrunn

Aktiviteter på asylmottak

N.K.S. har siden 2009 hatt intensjonsavtale med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), som fortsatt er en nær støttespiller for organisasjonen. I 2016 inngikk vi også en intensjonsavtale med Utlendingsdirektoratet (UDI), og vi har søkt om midler til aktiviteter på asylmottak for kvinner og for barn hvert år siden.

Kvinner og barn som søker om beskyttelse i Norge er en sammensatt gruppe med hensyn til opplevelser i hjemlandet, under flukten og med tanke på hva slags helse og familiesituasjon de har. Noen har ankommet mottakene direkte fra sine hjemland. Andre har vært innom ett eller flere andre land, også europeiske, i måneder eller år før de kommer til Norge. Flertallet av barna kommer sammen med en eller begge foreldrene sine til Norge, men noen kommer helt alene eller i følge med andre slektninger. Barn som flykter alene kalles for enslige mindreårige asylsøkere. De som er 15 år eller eldre bor på asylmottak, mens de som er under 15 år bor på omsorgssentre.

Å bo på asylmottak over lang tid kan være en forvirrende, usikker og krevende opplevelse. Mange barn uroer seg for fremtiden eller er bekymret for familie og venner. Både barn og voksne kan også ha krigserfaringer, ha opplevd traumatiserende erfaringer fra hjemland og flukt, ha vært utsatt for seksuelle overgrep eller være ofre for menneskehandel. Kvinner og jenter er ofte mer utsatt for seksuell og kjønnsbasert vold

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

både før og under reisen, og også etter ankomst på asylmottak. Det er ikke et krav om at ansatte i mottak skal ha spesialkompetanse i psykisk helsearbeid, og mottakene er derfor heller ikke bemannet for å håndtere beboere med komplekse utfordringer. UDI pålegger mottakene å samarbeide med barnevern, helse og skole, men det er ikke alltid at dette samarbeidet fungerer optimalt. At foreldre ikke får den oppfølgingen de

har behov for fysisk og psykisk går også ut over barna. Venting, passivitet og begrensingene ved mottakstilværelsen over lengre tid er også skadelig for den enkeltes psykiske helse og bidrar til en stor stressbelastning for de fleste. Derfor er det viktig med aktiviteter som gir mening og mestringfølelse, og som bidrar til å danne relasjoner og skape tillitt og tilhørighet i lokalsamfunnet.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Asylsøkere i Norge

Antall asylsøkere til Norge har variert den siste tiden som en følge av mer restriktiv innvandringspolitikk i europeiske land og konsekvensene av koronapandemien. Anslagene og prognosene for antall asylsøkere til Norge har derfor blitt redusert som følge av en rekke faktorer. Usikkerheten knyttet til ulike scenarier påvirkes av både europeisk politikk, forhold i avsenderland, transitland og mottakerland. EUs samarbeid med Tyrkia og håndhevelsen av grensekontroller i Europa har også betydning for hvor mange asylsøkere som kommer til Norge.

Asylsøkere som kommer til Norge har rett på plass i et asylmottak mens de venter på at søknaden deres behandles.

UDI la om til ny mottaksstruktur i 2020, og alle asylsøkere ankommer nå ankomstsenteret på Råde og skal oppholde seg der de første ukene, mens UDI foretar intervjuene. De blir så flyttet til mottak som ligger spredt over hele landet. Mottakene drives av

både kommuner, private stiftelser og frivillige organisasjoner. Det er frivillig å bo på mottak, men de som velger å bo utenfor får ingen økonomisk støtte. Standarden på mottak skal være nøktern, men forsvarlig.

UDI stiller krav til bemanning, kompetanse og kvalitet på mottakenes arbeid overfor beboere. De fleste mottak har bare bemanning på dagtid. Alle mottak skal ha et samarbeidsråd bestående av ansatte og beboere. Beboerrådet består av representanter for beboerne og er sentralt for å sikre at beboerne har reell innflytelse på driften av mottaket. Å delta på aktiviteter utenfor mottaket og oppleve mestring og engasjement er viktig for alle. Å være nyttig og å selv få lov til å hjelpe til med å planlegge og iverksette aktiviteter bidrar til at den enkelte også får synliggjort sine ressurser. Det er også viktig at beboerne får kjennskap til ulike former for aktiviteter og organisasjoner i sitt nærmiljø slik at de også kan melde seg som frivillig i lokale foreninger.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Økonomi, helse og levekår på asylmottak

Forholdene for barn som blir boende på mottak etter avslag på asylsøknaden er beskrevet i flere studier. Barn som vokser opp på mottak lever i fattigdom sammenliknet med barn i samfunnet for øvrig. Barnefamilier kan søke om ekstra økonomiske ytelser, men disse ytelsene er ofte så knappe at dersom basisytelsene er familiens eneste inntektsgrunnlag så lever barna under fattigdomsgrensen. En rekke studier har også pekt på at det å bo på mottak er en stor belastning for barna. Usikkerhet for fremtiden og frykt for at de når som helst kan bli tvangs-returnert preger både foreldre og barn. Psykisk stress påvirker både foreldrene og barna, og dette kan også gå ut over foreldrenes omsorgsevne. Mange familier på mottak har svært dårlig økonomi og har både fysiske og psykiske helsemessige utfordringer som også påvirker barna i stor grad. I en tid hvor de ordinære mottakene opplever driften som krevende, og med store endringer i beboersammensetningen, er det ekstra viktig å motvirke psykiske helseutfordringer, passivitet og stress med gode aktiviteter for beboerne.

Målet med aktiviteter på mottak

N.K.S. er en organisasjon som er til for andre og som blant annet har fokus på å skape tilbud for barn og kvinner i sårbare livssituasjoner. Altfor mange barn tilbringer store deler av sin barndom i asylmottak i Norge i dag. Denne hverdagen er vanskelig for barna (og de voksne) og den er ofte preget av lite aktivitet og isolasjon. N.K.S. ønsker å bidra til en mer aktiv og positiv hverdag for kvinner og barn i en sårbar situasjon. I tråd med vår strategiske plan skal vi bidra til en trygg og inkluderende

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

oppvekst, samt sikre kvinner likeverdig tilgang til helsetjenester.

I denne veilederen får dere tips om hvordan man kan komme i gang med aktivitetsgrupper på asylmottak og noen råd om hva det kan være viktig å tenke på.

Ved å engasjere seg i barn og unge og/eller kvinner på asylmottak kan sanitetskvinner over hele landet være med på å skape aktiviteter og gjøre en stor forskjell. Dere kan bidra til et bedre hverdagsliv for mennesker som til tross for en vanskelig livssituasjon gjerne vil leve et meningsfullt liv. Målet med aktivitetene er å bidra til å normalisere hverdagen for beboerne. Aktivitetene tilbys asylmottak over hele landet, og målet er at frivillige skal legge til rette for aktiviteter som bidrar til mening, mestring, trygghet og tilhørighet. Aktivitetene bidrar også til å skape relasjoner mellom lokalsamfunnet og beboerne på mottaket.

Beboerne på mottaket vil gjennom aktivitetene få kontakt med dere og andre i lokalbefolkningen utenfor mottaket. Dette er viktig i et integreringsperspektiv, men også det å bli

sett, hørt og verdsatt av andre betyr mye for ethvert menneskes selvfølelse, samt fysiske og psykiske helse. Det er rett og slett helsefremmende å delta og godt forebyggende folkehelsearbeid!

Betydningen av frivilliges erfaringer

Informasjon fra dere som frivillige er viktig når vi har dialog med offentlige myndigheter som IMDi og UDI om hvordan deres tilskuddsordninger og intensjonsavtaler fungerer, samt når vi skriver innspill i forbindelse med statsbudsjettet, partiprogram og regjeringsplattform eller svarer på aktuelle høringer.

Sanitetskvinner bidrar med viktige tilbud som norskundervisning og innsikt i norsk kultur, mat, tradisjoner samt minnerike opplevelser for store og små. Samtidig er mottaksfeltet et politisk og polarisert felt som ofte skaper store debatter i media. Feltet er også preget av store endringer fordi antall asylsøkere varierer mye, og raskt kan endre seg. Dette kan for eksempel skape behov for å øke antall mottaksplasser på svært kort tid. Den såkalte «flyktningkrisen» i 2015 viste blant annet et stort engasjement fra frivillige som bidro med innsamling

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

av klær og utstyr som var tiltrengt. I denne situasjonen fikk de frivillige også en viktig rolle som vaktbikkje. Det politiske påvirkningsarbeidet bidrar til å endre rammebetingelsene for familier som bor på asylmottak. Det er viktig at erfaringene fra beboere, ansatte på mottak og frivillige blir videreformidlet slik at det politiske påvirkningsarbeidet blir bedre. Les mer om vårt politiske arbeid og hva dere kan gjøre på våre nettsider og i håndboken.

N.K.S. ønsker i samarbeid med Folkehelseinstituttet å kartlegge om økonomi er en barriere for asylsøkeres tilgang til helsetjenester. Funnene fra dette prosjektet vil presenteres i en rapport og på våre nettsider i 2022.

Sted og tidspunkt

Det vil ofte være enklest å arrangere aktiviteter på mottaket, der både barna, foreldrene og de ansatte er. N.K.S. oppfordrer dere som frivillige til å også ta familiene med ut av mottaket slik at de får ta del i lokalmiljøet, og får en pause fra mottaket hvor de vanligvis oppholder seg svært store deler av døgnet. N.K.S. oppfordrer også til at beboere på mottaket inviteres med på andre aktiviteter i regi av lokalforeningen.

Aktiviteten kan enten foregå som et engangs arrangement, eller som faste aktiviteter over en avgrenset periode (ukentlig, månedlig etc.). Det er som regel et stort behov for aktiviteter for barn i helger og i skolens ferier.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Generelt om praktisk gjennomføring

Hvordan starte aktiviteter

Den nye mottaksstrukturen innebærer at UDI nå har inngått langvarige avtaler om såkalte basismottak med ulike aktører. Intensjonen med avtalene er at de skal bidra til langvarige kontraktsforhold. Her finnes kontaktinformasjon til mottakene som nå er i drift:

www.udi.no/asylmottak/adresser-til-asylmottakene/

Kontakt asylmottakene og be om å bli satt i kontakt med de som er ansvarlige for aktiviteter og avtal eventuelt et møte. Det kan variere hvem som har dette ansvaret, noen mottak har egne ansatte som jobber spesielt med dette. På dette møtet bør det kartlegges hvilke aktiviteter som finnes fra før og hvordan sammensetningen av beboere ser ut. Hvor mange beboere er det på mottaket? Hvordan er beboersammensetningen (kjønn og aldersfordeling) for tiden? Er mottaket desentralisert eller samlet i et lokale? Det kan også være lurt å kartlegge hva slags oppholdsstatus beboerne har. Spør også gjerne om det er noen som har behov for ekstra tilrettelegging slik at deltakelse blir lettere og at alle har en reell sjanse til å være med.

Det er store variasjoner i tilbudet på de ulike mottakene. Noen mottak har et godt utviklet aktivitetstilbud, mens andre har svært lite. Det er viktig å bygge på tidligere erfaringer for å skape nye, varige tilbud om aktiviteter. Kartlegg hva som har blitt gjort tidligere og hva som er behovet lokalt.

Fleksibilitet og forutsigbarhet

N.K.S. ønsker å bidra til forutsigbare og trygge aktiviteter. Familier som har flyktet til Norge har ofte mye nytt å forholde seg til. Mange har også måttet flytte flere ganger mellom ulike mottak i Norge, og de møter mange nye mennesker som de må forholde seg til. Det er også stor variasjon i hvor lenge den enkelte må bo på mottak eller vente på at det skal fattes vedtak i saken deres. Vi oppfordrer derfor de frivillige til å skape mest mulig forutsigbare aktiviteter. Det er også lettere å rekruttere deltakere hvis beboerne vet at de frivillige kommer til faste tider og at dette er formidlet i god tid i forkant. Dere kan gjerne samarbeide med andre for å få til dette. Det tar tid å skape trygghet og tillitt hos barna, derfor er det viktig at dere setter av tid til at de blir trygge på deres rolle som trygge, frivillige voksne. Vær bevisst på å ikke skape forventninger som ikke kan innfris.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Ulike former for asylmottak

Ankomstsenteret på Råde

Alle asylsøkere sendes nå først til ankomstsenteret på Råde (i Østfold) og skal oppholde seg der mens UDI foretar politiregistrering og asylintervjuer. Asylsøkerne gjennomgår også en obligatorisk tuberkuloseundersøkelse og en enkel helseundersøkelse. Det tas også koronatest og eventuelle smittede settes i karantene. Asylsøkerne blir så flyttet til mottak som ligger spredt over hele landet. Noen mottak er desentraliserte, som betyr at beboeren bor i lokaler/boenheter som er spredt ut over et større geografisk område. Alle mottak også informasjon fra Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS) om hva som skjer videre i asylprosessen.

Transittmottak

Mottak der asylsøkere bor midlertidig, før de reiser videre til ordinært mottak, privat boforhold eller ut av landet. Det finnes egne transittmottak for enslige mindreårige asylsøkere mellom 15 og 18 år. Det er UDI som har omsorgsansvaret for de over 15 år, selv om dette strider mot Barnekonvensjonen og har mottatt sterk kritikk fra et bredt fagmiljø og fra FN

(FNs Barnekomité, FNs Menneskerettighetskomité og Torturkomité) som har kritisert Norge for dagens omsorgsnivå i behandlingen av enslige mindreårige asylsøkere. Nasjonal institusjon for menneskerettigheter (NIM) har også slått fast at denne praksisen er diskriminering, og de mener at barnevernet heller burde ha ansvaret for alle barn under 18 år.

Integreringsmottak

Botilbud der beboerne må forplikte seg til å følge kommunens kvalifiseringsprogram på fulltid. Integreringsmottak retter seg mot voksne og familier som har oppholdstillatelse, eller som med stor sannsynlighet vil få oppholdstillatelse.

Ordinære mottak

Asylsøkere flyttes til ordinære mottak etter asylintervju hos UDI. Asylsøkere bor i ordinære mottak mens søknaden deres blir behandlet.

Tilrettelagte avdelinger (TA)

Tilbud som er tilpasset asylsøkere med fysiske eller psykiske hjelpebehov. Primært for asylsøkere med psykiske plager, men som ikke er så syke at de trenger psykiatrisk behandling. Det er frivillig å bo i en tilrettelagt avdeling.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Hvem bor på asylmottak?

Tidligere var de fleste som bodde på asylmottak asylsøkere som ventet på svar på sin asylsøknad. I dag (2021) er imidlertid beboersammensetningen annerledes fordi det for tiden er svært lave asylankomster til Norge. De som bor på mottak nå er både asylsøkere som venter på svar, asylsøkere som venter på bosetting i en kommune, asylsøkere med endelig avslag, papirløse, asylsøkere med klage til behandling eller personer med midlertidige tillatelser. Som frivillige vil dere derfor møte en svært sammensatt og mangfoldig gruppe mennesker. Noen har høy utdanning og er svært ressurssterke, mens andre har lav eller ingen utdanning. Beboere som ikke vet hvor lenge de skal være på mottak og som lever med uavklart status, trenger ofte mer oppfordring og ekstra motivasjon for å føle seg trygge på at også de er velkomne på aktiviteter. Les mer om ulike former for oppholdstillatelser i siste del.

Behovskartlegging og brukermedvirkning

For å vite at aktiviteten dere ønsker å starte opp også møter et opplevd behov blant beboerne, er det lurt å komme i kontakt med representanter for målgruppen og få deres innspill. Dette kan også føre til at målgruppen blir engasjert og får et personlig forhold til aktiviteten, som igjen kan føre til at de sprer informasjon om aktiviteten videre til sine venner og bidrar til rekruttering av nye deltakere. Beboerne kan også selv hjelpe til med planleggingen. Alle mottak har et beboerråd, snakk med mottaket for å kartlegge hvilke ønsker om aktiviteter beboerne selv har uttrykt ønske om. Er det andre aktiviteter i regi av andre frivillige organisasjoner som dekker dette behovet, eller kan det være aktuelt å samarbeide? Kan sanitetskvinnene bidra inn i allerede etablerte tilbud? Kanskje har dere noe spesielt å tilføye?

Finn ut om dere ønsker å arrangere egne aktiviteter kun for kvinnene, for de eldste, for ungdom, for småbarn eller for hele familier. Ulike målgrupper krever ulik tilrettelegging. Sekretariatet bistår gjerne hvis dere ønsker hjelp til å tilpasse aktivitetene.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Samarbeidsavtale

Vi anbefaler at dere inngår en samarbeidsavtale med mottaket, slik at forventninger og ansvar blir klargjort på tidligst mulig tidspunkt. Avtalen tydeliggjør hvilke oppgaver de ulike partene forplikter seg til og bidrar til at samarbeidet fungerer godt. Se mal for en slik avtale i siste del av denne veilederen.

Vi anbefaler at dere samarbeider tett med ansatte på mottaket. Spør om dere kan komme på et fellesmøte eller for å fortelle om aktivitetene deres. Be gjerne om et møte i forkant slik at dere får en personlig relasjon til dem dere ønsker å bruke som «mellompersoner» og slik at de forstår og får tillit til deres gode vilje og intensjoner med aktivitetene. Det vil styrke mellompersonenes motivasjon for å bistå i rekrutteringen av deltakere.

Den mest effektive måten å rekruttere deltakere på til aktiviteter, er å invitere dem personlig, og gjerne tilby at du møter dem utenfor lokalet, setter opp gratis transportmuligheter eller tar følge med dem de første gangene.

Tilpass tilbudet

I samarbeid med mottaket og ut ifra lokalmiljøet kan det nå settes opp en plan for aktiviteten. Her er det viktig å se hva som finnes av ressurser blant sanitetskvinnene eller andre ildsjeler i nærmiljøet. Kanskje det finnes ressurser innen f.eks. håndarbeid, dans eller matlaging. Det er også viktig å ta utgangspunkt i ressurser som finnes på mottaket, kanskje er det beboere der som kan bidra på ulike aktiviteter? På et asylmottak kan det være mange ressurspersoner og et bredt interessefelt. Hva har barna og kvinnene på mottaket lyst til å drive med? Det er viktig at deltakerne blir hørt i planleggingen av aktivitetene.

Her er en forslagsliste over mulige aktiviteter som passer for familier. Det kan være lurt å starte med en eller to aktiviteter.

- Turer i nærmiljøet og friluftsliv (sopptur, plukke bær, båttur, etc)
- Høytlesning (Lesevenn)
- Kløvertur i nærmiljøet
- Lavterskel norsk-grupper
- Bowling
- Sykkelkurs
- Språkkurs

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

- Håndarbeidsaktiviteter
- Leksehjelp
- Filmvisning
- Tegning
- Foto- workshop
- Matlaging
- Temakvelder
- Teaterforestilling
- Dyrke grønnsakhage
- Ferieopplevelser
- Bruktbutikk
- Fest (jul- eller sommer-avslutninger)
- Musikkstund eller dansekurs
- Svømmekurs
- Tur til lekeplasser
- Besøke biblioteket
- Barselgrupper (tur eller samtalegrupper)
- Spille spill (puslespill for de minste)
- Leksehjelp
- Fotball
- Klatring
- Ridning eller besøk til gård med dyr
- Ski-/ake-dag

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Her er det bare fantasien som setter grenser. Les også mer om Tryggsammen, Helsemøter og helsedager i våre veiledere på medlemsnett. Eller kombiner med våre andre aktiviteter som Lesevenn eller Kløvertur. Ta gjerne kontakt hvis dere ønsker å drøfte nye ideer! En kombinasjon av ønsker/behov fra beboerne på mottaket og sanitetskvinnenes interesser er et godt utgangspunkt. Gjør noe dere selv har lyst til, engasjement er smittsomt! Vi oppfordrer dere til å invitere kvinner på mottak med på alle Språkvenn-relaterte aktiviteter. Aktiviteter og kurs som gir deltakerne praktiske ferdigheter som de kan ta med seg også hvis de må returnere til hjemlandet, er viktig.

Å invitere med beboere fra asylmottaket på å binde fastelavnsris kan være en fin introduksjon som ikke krever språkkunnskaper. Man kommer langt med smil, vennlig kroppsspråk, åpenhet og nysgjerrighet.

Tips til første møte med familiene

Presenter dere selv og forklar hvorfor dere er der og vårt mål med arbeidet. Fortell om N.K.S. og hvordan vi jobber. Hvis dere skal snakke via tolk, er det viktig med korte og tydelige setninger. Bruk korte setninger med enkle budskap og vis gjerne med kroppen fysisk hva som menes. Vær nysgjerrig, åpen og by på deg selv!

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Vis gjerne bilder eller lag tegninger for å illustrere mens dere snakker. Fortell om lokalmiljøet, hvor er det lekeplasser eller butikker med billige barneklær, hvor kan man få tak i matvarer fra andre deler av verden? Inkluder foreldrene i samtalen og spør om barnas interesser og hva de liker å gjøre på fritiden. Spør hva familien er opptatt av, hva de liker å gjøre sammen, hva de liker å spise, hva slags filmer de liker å se. Er de glad i idrett, bøker eller kunst?

Føl dere fram og etterhvert kan dere gjerne spørre beboerne om de kan fortelle om sitt hjemland, eller hva de liker å gjøre som familie, be de lære dere enkle ord på sitt språk. Hent gjerne inspirasjon fra spørsmål på «Jeg er» kortene vi har utarbeidet.

Unngå direkte spørsmål om hvorfor familien søkte asyl, hvorfor de måtte reise, flukten eller andre sensitive tema, la det være opp til familien å bestemme hva og når de ønsker å dele. Gjensidighet, likeverd og åpenhet er viktig for å skape gode relasjoner. Ta gjerne med tegnesaker, spill, klistremerker, hobbysett, såpebobler eller andre ting til det første møtet med barna.

Økonomi

Å delta på N.K.S.' integreringsaktiviteter skal være gratis, og det kan være behov for økonomiske midler for å dekke utgifter knyttet til aktiviteten. Eksempler kan være utgifter til servering, leie av egnet lokale, transport, foredragsholdere, tolker, diverse utstyr, promotering, inngangsbilletter etc.

N.K.S. sentralt har midler til aktiviteter for beboere på mottak. Ta kontakt med oss, så veileder vi dere slik at dere søker penger fra riktig «pott». Se mer informasjon om å søke midler på medlemsnett.

De fleste støtteordninger krever å få en sluttrapport ved årsslutt eller når prosjektperioden er ferdig. Med en gang dere mottar penger til et prosjekt er det lurt å undersøke hva det er forventet at dere skal rapportere på. Gjør det til en god vane å registrere relevant informasjon, sende inn kvitteringer og gjøre annet papirarbeid fortløpende, så blir sluttrapporteringen enklere.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Lokaler og utstyr

Hva slags lokaler har dere til rådighet? Noen asylmottak har fellesrom dere kan benytte, men dere bør avklare om dere kan bruke disse i forkant. Noen lokalforeninger har egne lokaler, andre bruker det lokale biblioteket, frivillighetssentralen, skolen, e.l. De fleste aktivitetene våre krever lite utstyr, men det kan være lurt å tenke igjennom om dere trenger at lokalet:

- Har tilgang på kjøkken
- Er utstyrt med datamaskin, projektor og lerret, evt. stor skjerm, høyttaler, internetttilgang
- Er enkelt å komme seg til (tenk også på deltakere som f.eks. bruker rullestol) eller om dere skal tilby transport

Transport

Bestem tid og sted for aktivitetene. Flere mottak ligger ofte usentralt til, og ofte er det begrenset med muligheter for offentlig transport. Beboerne har ofte heller ikke anledning til å dekke utgifter til transport selv, derfor kan det være avgjørende for deres deltakelse at dere organiserer og betaler for transporten. Leie av buss kan enkelt arrangeres de fleste steder. Tilby gjerne enkel servering på alle aktivitetene. Avtal med mottaket at de skal hjelpe til med å informere om aktiviteten og rekruttere deltakere. Det er også viktig å tilpasse tidspunkt til mottakets andre tilbud og egne møter.

Hvordan få deltakere over lengre tid?

Spør de mottaksansatte om de kan henge opp plakater eller dele ut informasjon for dere. De fleste mottak har faste møter for beboerne, be dem om å informere om deres aktiviteter på disse. Dere kan også opprette lukkede grupper på Facebook, via SMS, WhatsApp etc. Vær oppmerksom på at dialogen på sosiale medier bør fokusere på organisering og tilrettelegging av aktiviteten. Forhold som

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

gjelder spørsmål om den enkeltes asylsøknad må ikke drøftes eller deles i disse kanalene.

Evaluering og rapport

Etter at aktiviteter har blitt gjennomført over en viss tid (f.eks. et halvår) kan det være lurt å sette av tid til evaluering og en kortfattet rapport. Rapporten kan inneholde noen få punkter:

- Har aktiviteten vært vellykket?
- Navn på mottaket
- Skal aktiviteten videreføres?
- Er det ting som bør endres på?

- Hvor mange har deltatt?
  - antall brukere (kjønn, alder)
  - antall frivillige
- Samarbeidspartnere

Ta gjerne med andre punkter dere synes er naturlig å ha med.

Det kan hende det kommer færre deltakere til aktiviteten enn dere kunne ønske, men husk at for den eller de som møter opp, kan stunden med dere være svært betydningsfull!

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Sikkerhet og god planlegging av aktiviteter med barn og unge

God planlegging gir trygge og gode aktiviteter. Her er noen spørsmål dere som frivillige bør tenke over mens dere planlegger aktivitetene:

- Er vi nok frivillige? (Skaff oversikt over hvor mange som skal delta). Vi anbefaler at dere alltid er minst to frivillige til stede, da er dere bedre rustet til å takle en uforutsett situasjon.
- Har noen av oss førstehjelpskurs?
- Krever denne aktiviteten noe spesielt av oss og har vi behov for ekstra hjelp? (Livredningskurs, redningsvester, sykkelhjelm etc.)
- Har alle ungdommene det fint på våre aktiviteter? (Hvem bør vi varsle hvis vi registrerer at en av ungdommene har problemer?)
- Hva gjør vi hvis noen skader seg eller går seg bort? Husk å avtale felles møtested, gi ungdommene en lapp med nummer til ansvarlig frivillig etc.
- Ved transport: husk på samtykke fra foreldre/verge. Sørg for at barna er sikret på forsvarlig måte. N.K.S. anbefaler at dere unngår bruk av privatbiler.

- Husk å ha med telefonnummer til for eksempel kontaktperson på mottaket/institusjon hvis noe uforutsett skulle skje.
- Det kan være lurt å utarbeide en lokal beredskapsplan slik at dere vet hvem som skal gjøre hva i en uønsket situasjon.
- Ved akutte situasjoner skal alltid nødinstanser varsles!

Bruk av sosiale medier i kontakt med barn

Bilder av deltakere i aktiviteten skal ikke deles på sosiale medier uten tillatelse fra den det er bilde av og egen tillatelse fra deres foresatte/verge.

N.K.S. anbefaler at frivillige ikke blir venner med barn som er deltakere i aktiviteten på Facebook og lignende. Dere bør skille mellom «jobben som frivillig» og privatliv. Det er ikke sikkert at alle barna har klart for seg hva som er forskjellen på dere som frivillige, de ansatte på mottaket eller andre ansatte i utlendingsforvaltningen.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Spesielle etiske hensyn når det gjelder barn

N.K.S. oppfordrer frivillige til å ikke dele egen kontaktinfo, herunder adresse, telefonnummer og å bli venner på sosiale medier, med mindre telefonnummer er helt nødvendig for organisering av aktiviteten.

Barn er en spesielt sårbar gruppe, og det er viktig å være bevisst på at noen kan ha behov for anonymisering i tekst, film og ved fotografering.

Pass på at bilder og personopplysninger ikke kommer på avveie og at dere alltid har innhentet samtykke fra barnets foreldre eller verge. Det er fint å vise fram og dokumentere arbeidet deres, men husk på at uvedkommende kan ha interesse av slike opplysninger.

Spør alltid barna om det er greit at det tas bilder. Vi anbefaler å ta situasjonsbilder av barn i aktivitet eller bilder bakfra. Vær varsom ved bruk av navn og bosted.

Voksne kan også være i en sårbar situasjon. Husk å avklare eventuell bruk av bilder med hver enkelt. Familier på mottak er i en spesielt sårbar situasjon derfor bør aldri identiteten deres røpes fordi konsekvensene kan være store hvis dette kommer på avveie.

Ha nettvett! Tenk på hva du skriver i statusoppdateringer, deling av bilder/ videoer på Facebook, Twitter og lignende*.

Kontakt med media

Vær oppmerksom på at deltakere kan ha gode grunner for å ikke ville stille opp i media. Ved spørsmål om å stille til intervju er det svært viktig at deltakerne informeres tydelig om at de ikke har noen plikt til å stille opp, at de kan be om å være anonyme, og at de bør be om sitatsjekk.

Foresatte må samtykke til bruk av bilde og eller publisering av navn. Pass på at deltakere ikke kan identifiseres gjennom personsensitive opplysninger. Husk at opplysninger i media også kan benyttes av

---

* Se forøvrig retningslinjer om GDPR og for bruk av sosiale medier i organisasjonshåndboken som er tilgjengelig på medlemsnett.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Aktivitet

utlendingsmyndighetene ved en eventuell klagebehandling. Ved spesielle hendelser må du være deg bevisst din taushetsplikt som frivillig i N.K.S. Du skal ikke gi informasjon eller uttale deg på en måte som videreformidler opplysninger om personer du møter som frivillig hos N.K.S. uten at de selv har samtykket til dette.

Ønsker dere å fortsette med aktiviteter også etter at familiene og barna blir bosatt? Eller vil dere kombinere aktiviteter for barn på mottak slik at de kan delta på aktiviteter sammen med andre barn i sine lokalmiljø?

Ta kontakt med sekretariatet så bistår vi med å søke om midler!

Barnekonvensjonen er en del av norsk lov og innebærer at barn har rett til skole, helsehjelp, lek og fritid. De har også rett til å bli hørt, si sin mening og bli lyttet til i alle saker som angår dem. Les mer her:

www.barneombudet.no/for-barn-og-unge/barnekonvensjonen

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Frivillig arbeid med beboere på mottak – informasjon om ulike former for oppholdstillatelser

Denne delen av veilederen gir dere en kort innføring i ulike former for oppholdstillatelser og hva det innebærer for den enkelte. Type oppholdstillatelse vil også påvirke hvor lang tid den enkelte vil bli boende på mottak.

Flyktning: Når vi snakker om flyktninger i Norge, gjelder det personer som har fått flyktningstatus slik den defineres etter FNs flyktningkonvensjon. Dette er mennesker som står i fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff hvis de returnerer til hjemlandet sitt.

Asylsøker: En person som søker internasjonal beskyttelse fra forfølgelse i et annet land. Retten til å søke asyl er nedfelt i FNs Verdenserklæring om menneskerettighetene og i Flyktningkonvensjonen. Når en søknad om asyl er endelig avgjort, anses ikke personen lengre som en asylsøker. Utfallet av en asylsøknad er enten:

- En type oppholdsstatus (flyktningstatus)
- Opphold på humanitært grunnlag
- Avslag (blir ofte omtalt som papirløs)

Personer med avslag kan ofte bli boende på mottak og dermed omtales de ofte som asylsøkere. Men personer med avslag har langt færre rettigheter enn asylsøkere i en pågående søknadsfase.

Permanent oppholdstillatelse: innebærer at man kan oppholde seg og arbeide i Norge på ubestemt tid. Man har også ekstra vern mot å bli utvist. For å kunne søke om permanent oppholdstillatelse, må man ha hatt oppholdstillatelse i Norge i minst tre år og oppfylle noen andre krav. Kun noen typer oppholdstillatelser "danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse". Det betyr at de er den type tillatelser som det legges vekt på hvis man skal søke om permanent oppholdstillatelse.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Opphold på humanitært grunnlag:

Når en søknad om asyl avslås, skal det vurderes om personen fyller vilkårene for opphold på humanitært grunnlag. Det vil si om det foreligger sterke menneskelige hensyn (som for eksempel alvorlige helsemessige forhold), eller særlig tilknytning til riket. En humanitær tillatelse kan gjøres begrenset slik at personen ikke får rett til bosetting eller introduksjonsprogram.

Selvstendige oppholdstillatelser for de som er utsatt for vold

Det finnes ulike typer oppholdstillatelser som man kan søke om hvis man har blitt utsatt for fysisk eller psykisk vold. Personen kan kontakte UDI eller politiet, for å finne ut om hen kan søke om en av disse typene oppholdstillatelser. På UDIs nettsider finnes også informasjon om dette på en rekke ulike språk.

Overføringsflyktninger (kvoteflyktninger) er personer som vanligvis er registrert som flyktninger hos FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), og som ikke kan tilbys en varig løsning i det landet de befinner seg og derfor presenteres for overføring til et tredje land.

Det er UNHCR som fremmer søknadene for overføringsflyktningene, og UDI bestemmer hvem som får komme til Norge. Stortinget bestemmer hvor mange overføringsflyktninger Norge skal ta imot i året. Justis- og beredskapsdepartementet bestemmer hvilke hovedgrupper av flyktninger vi skal ta imot. Du finner de siste årenes kvotestørrelser og underkvoter på UDIs nettsider.

Kvoteflyktninger blir som regel bosatt direkte i kommuner og ikke plassert på asylmottak. De har dermed alle rettigheter fra dag én.

Relokalisering gir asylsøkere muligheten til å få sin søknad om beskyttelse behandlet i et annet EU/EØS-land eller Sveits. Relokalisering fra Hellas er EUs ordning for å lette situasjonen i Hellas, og dette er ikke det samme som UNHCR sitt system for overføringsflyktninger

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Begrenset oppholdstillatelse på grunn av tvil om identitet (midlertidig opphold)

Noen personer som søker om beskyttelse (asyl) vil få en begrenset oppholdstillatelse i Norge på grunn av tvil om identitet eller manglende dokumentasjon på identitet.

Hvis man har fått en begrenset tillatelse vil det stå «begrenset midlertidig oppholdstillatelse» i overskriften i vedtaket. I noen saker mener UDI at det likevel er sterke grunner til å gi en oppholdstillatelse. Dette kan være dersom det foreligger spesielt sterke menneskelige hensyn i forhold til barns situasjon eller på grunn av alvorlige helsemessige forhold. Da kan det gis en begrenset tillatelse med mulighet til å dokumentere eller sannsynliggjøre identiteten i ettertid. Det at tillatelsen er begrenset, betyr vanligvis at:

- personen **ikke** kan få en permanent oppholdstillatelse
- man ikke har rett til å gå på norskkurs gjennom introduksjonsordningen for nyankomne flyktninger

- familien har ikke rett til å komme og bo sammen med søkeren i Norge
- tillatelse til å være her gis kun for ett år av gangen
- personen blir ikke bosatt i en kommune

Midlertidig opphold kan skape mye usikkerhet, uro, stress, konsentrasjonsvansker og søvnevansker. Mange kan også rette mye frustrasjon mot norsk byråkrati, saksbehandling, politikere, Norge, hjelpere eller andre, mens andre først og fremst opplever lettelse og trygghet ved å være i Norge. Gruppen mennesker med begrenset oppholdstillatelse er ikke spesielt stor, med de er ofte svært sårbare. Deres liv settes på vent, og de kan oppleve det belastende at de gjentatte ganger blir vitne til at andre beboere raskt bosettes.

Subsidiær beskyttelse innebærer dermed en rett til oppholdstillatelse, men med svakere rettigheter.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Midlertidige oppholdstillatelser for barn

Dette er en type humanitær oppholdstillatelse som gis både til enslige barn og barn i familier som ikke kan dokumentere egen identitet med godkjente ID-papirer. Tillatelsene må fornyes årlig og gir ikke rett til permanent oppholdstillatelse eller familiegjenforening. Slike tillatelser skaper store utfordringer fordi barna

ikke får pass og dermed ikke BankID. Manglende Bank-ID er et problem i seg selv, man kan for eksempel ikke oppgi kontonummer, logge seg inn på helsenorge.no eller få tilbake penger selv om man har fått innvilget frikort for helsetjenester. Å leve på utsiden av samfunnet kan skape store fysiske og psykiske belastninger for disse unge.

Oppholdstillatelser som kan trekkes tilbake

I noen tilfeller kan en person miste oppholdstillatelsen sin. Dette kalles tilbakekall eller opphør:

Opphør

Hvis årsaken til at man fikk opphold i Norge ikke gjelder lengre, kan personen miste oppholdstillatelsen sin. Det kan for eksempel være endring i sikkerhetssituasjonen i hjemlandet eller endring i personlige forhold. Dette kan skje etter lengre opphold i Norge.

Tilbakekall

Hvis en person har gitt ufullstendige eller uriktige opplysninger, eller bevisst holdt tilbake informasjon, som hadde betydning for at hen fikk oppholdstillatelse, kan det føre til at UDI tilbakekaller oppholdstillatelsen. Det betyr at personen mister oppholdstillatelsen sin og risikerer å bli utvist fra Norge.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Informasjon om helserettigheter for beboere på asylmottak (asylsøkere og de med endelig avslag)

N.K.S. er opptatt av å sikre kvinner likeverdig tilgang til helsetjenester. Frivillige som arrangerer helsedager, helsemøter, «Trygg sammen-moduler» eller andre aktiviteter for beboere på asylmottak, kan oppleve å få spørsmål fra deltakerne om hvordan de kan få tilgang til relevant helsehjelp. Derfor kan det være fint å være klar over at oppholdsstatus betyr mye for den enkeltes tilgang til helsetjenester. Her følger kortfattet informasjon om helserettigheter for flyktninger, asylsøkere, og beboere på mottak med endelig avslag. Ta gjerne kontakt med sekretariatet hvis du har spørsmål eller ønsker veiledning om hvor du kan henvende deg for å få mer informasjon.

Sentrale begreper er også definert fortløpende. Si gjerne ifra hvis dere ønsker andre områder forklart.

Beboere på asylmottak - ulike helserettigheter

Asylsøkere som kommer til Norge har rett på plass i et asylmottak

mens de venter på at søknaden deres behandles. De som får et positivt svar på søknaden, blir boende i påvente av å bli bosatt i en kommune. Det er IMDi som har ansvaret for bosettingen. Asylsøkere i Norge kan få innvilget ulike former for oppholdstillatelser, som nevnt tidligere. Hvilken oppholdstillatelse asylsøkeren har, påvirker hvilke helsetjenester personen har rett til. Søkere som får negativt svar på asylsøknaden, kan anke avgjørelsen til Utlendingsnemnda (UNE). De får ofte et vedtak med en utreisefrist for retur til hjemlandet. For mange blir deres tilgang til helsehjelp dermed redusert, da de nå kun har rett til akutt bistand. Ikke alle asylsøkere kjenner til hvilke rettigheter de har, og hvordan rettighetene endres basert på oppholdsstatus og asylvedtaket.

Rett til helsehjelp for flyktninger, asylsøkere og familiegjennforente

Asylsøkere tildeles et D-nummer når de registreres, og de har rett til å stå på liste hos fastlege selv om fødselsnummer ikke er tildelt. Mottaket skal bistå med å formidle kontakt mellom beboere og kommunal helsetjeneste og

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

til å søke om fastlege hos Helfo. Enhver flyktning som er bosatt i en kommune, har rett til å stå på liste hos fastlege.

D- nummer og DUF-nummer

Et D-nummer er et midlertidig ID-nummer som man får hvis man har søkt om beskyttelse (asyl) i Norge, eller har en oppholdstillatelse og skal være her i mindre enn seks måneder.

Et DUF-nummer er ikke det samme som d-nummer. DUF-nummeret er registreringsnummeret på asylsøknaden hos utlendingsforvaltningen.

Helsedirektoratet har laget en veileder hvor disse temaene behandles mer utfyllende*:

- Rett til tannhelsetjenester
- Oppfølging fra helsestasjon og skolehelsetjenesten

- Seksuell helse
- Forebygging og helsehjelp ved negativ sosial kontroll og tvangsekteskap
- Forebygging og helsehjelp ved kjønnslemlestelse
- Undersøkelse av syn og hørsel
- Kosthold
- Oppfølging av gravide
- Barn og unge med nedsatt funksjonsevne

Gravide

Gravide har utvidete rettigheter, men ikke rett på fastlege hvis de ikke har oppholdstillatelse. De må selv betale alle kostnader ettersom de ikke er medlem av folketrygden. Gravide har rett til svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg, og abort. Dette gjelder også gravide uten lovlig opphold. Personer uten lovlig opphold må betale for helsehjelpen, men det kreves ikke forhåndsbetaling.

* Hele veilederen kan lastes ned her: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenester-til-asylsokere-flyktninger-og-familiegjenforente/helsetjenester-for-flyktninger-asylsokere-og-familiegjenforente/rett-til-fastlege>

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Tannlegetjenesten

Tannlege er ikke dekket av det offentlige helsetilbudet i Norge. Voksne asylsøkere må selv betale utgifter til tannbehandling, med mindre de befinner seg i en såkalt transittfase og behovet for tannbehandling er akutt.

Smittevern

Alle har rett til nødvendig smittevernshjelp, jamfør smittevernloven. Den som etter en faglig vurdering anses å være i fare for å bli smittet med en allmennfaglig sykdom, har rett til nødvendig smittevernhjelp i form av vaksinasjon, informasjon og annen nødvendig forebyggende hjelp.

Barn og unges helserettigheter

Asylmottak skal ha ansatte med barnefaglige kompetanse som legger til rette for at barna som bor der får nødvendig helsehjelp, samt tilbud om barnehage og skole. Alle barn under 18 år som oppholder seg i Norge, har rett til både helse- og omsorgstjenester. Dette gjelder barn både med og uten lovlig opphold, med *unntak av retten* til fastlege og til å få dekket reisekostnader. Alle barn har rett til å motta helse- og omsorgstjenester, med mindre hensynet til barnet tilsier at helsehjelp ikke skal ytes, hvis for eksempel familien skal sendes ut av landet i løpet av kort tid. Alle barn har rett til helse-

N.K.S. forskningsfond har finansiert en studie som omhandler reproduktiv helse blant papirløse immigranter. Hovedmålsettingen for dette prosjektet er å få en økt forståelse for opplevelsen av å være papirløs migrant i en usikker livssituasjon og føde barn. Studien skal også kartlegge om de får nødvendig tilgang til helsetjenester, og hvordan det går med mødrene og barna etter fødsel. Prosjektleder er Nanna Voldner ved VID Vitenskapelige høyskole.

N.K.S. har også mottatt midler fra stiftelsen Dam til et doktorgrads-prosjekt med mål om å sammenlikne svangerskapsutfall hos irregulære kvinner med norskfødte kvinner. Studien vil undersøke om oppholdsstatus er en risikofaktor i svangerskap og perinatal helse. Prosjektleder er Frode Eick ved Universitetet i Oslo.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

undersøkelser og vaksinasjon i helsestasjon og skolehelsetjenesten.

At barn uten lovlig opphold ikke har rett til fastlege, kan virke som en barriere for at barn skal ha likeverdig tilgang til helsetjenester i praksis. Instanser som helsestasjon, legevakt og sykehus mangler også mandat og struktur for å kunne utrede, henvise og følge opp pasienter slik en fastlege gjør. Alle barn i Norge har rett til hjelp fra barnevernet ved behov, men de har ikke rett til barnetrygd hvis de ikke har lovlig opphold.

Barn og unge under 16 år, som er i Norge med sine foreldre, tildeles fastlege i tråd med foreldrenes ønske når de innvilges oppholdstillatelse. Barn og unge under 16 år betaler ikke egenandel hos legen, på lik linje med norske barn.

Enslige mindreårige asylsøkere (EMA) under 15 år bor på egne omsorgssentre som Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) har ansvaret for. De er dermed under barnevernets omsorg, og det er omsorgssenteret som følger opp disse barna i samarbeid med verge. Mindreårige som kommer til landet uten foreldre, vil få oppnevnt en representant fra Statsforvalteren under asylsøkerfasen, og deretter en verge ved bosetting, som skal bistå barnet med blant annet å velge fastlege.

Barn som er født i Norge og bor på mottak

Barn som er født i Norge får ikke automatisk oppholdstillatelse eller norsk statsborgerskap. Hvis foreldrene bor på asylmottak, må de sende en bekreftelse på fødselen fra sykehuset til UDI som vil registrere en asylsøknad for barnet. Dette betyr at barnas rettigheter, og dermed tilgang til helsetjenester i praksis bestemmes av foreldrenes juridiske status i Norge.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Enslige mindreårige asylsøkere (EMA) mellom 15-18 år må som regel gjennomgå en **aldersundersøkelse** når de søker om asyl i Norge. Mange har ikke kjennskap til egen fødselsdato.

Aldersundersøkelsen består av to deler; røntgenbilde av hånd og av tenner. En lege ser på disse bildene og vurderer hva som er riktig alder. Dersom personen ikke vil ta slik undersøkelse, kan det ha betydning for utfallet av asylsøknaden.

Resultatet av undersøkelsen (verktøyet som benyttes kalles nå Bioalder) blir lagt fram på asylintervjuet. Det er stor debatt i ulike fagmiljøer om kvaliteten og bruken av disse undersøkelsene. Det finnes i dag ingen presis metode for estimering av alder, og det er ingen konsensus om hvordan dette skal praktiseres i Skandinavia eller Europa. Konsekvensene av en eventuell feilvurdering av alder er at barn kan bli plassert på mottak for voksne og ikke få oppfylt sine rettigheter i henhold til Barnekonvensjonen.

Rett til helsehjelp for personer uten fast oppholdstillatelse (og med endelig avslag)

Papirløse, ikke returnerbare, endelig avslag, uavklart opphold eller irregulære migranter er ulike betegnelser som kan beskrive mennesker som bor på mottak eller som lever utenfor mottakssystemet. Under følger en kort beskrivelse av de ulike begrepene.

Endelig avslag

Personen har mottatt et vedtak med avslag fra UNE. Det betyr at asylprosessen i utgangspunktet er avsluttet. Vanlige reaksjoner på endelig avslag kan være sinne, frykt, søvnproblemer, fornektelse eller aktiv planlegging av alternative løsninger. For noen er løsningen å fortsette å leve i Norge uten oppholdstillatelse. Disse personene kan fortsatt bo på asylmottak, andre velger å finne et bosted på egen hånd.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Papirløse

Er mennesker uten oppholdstillatelse, og som i prinsippet til enhver tid kan bli anholdt av politiet for å sendes ut av landet. En voksen person uten oppholdstillatelse har tilnærmet ingen helsemessige eller sosioøkonomiske rettigheter.

Ikke returnerbare

Årsaken til at mange personer blir omtalt som lengeværende er at de av ulike grunner ikke vil eller

kan returnere eller det er andre praktiske hensyn som gjør det vanskelig å returnere. I en del av disse tilfellene er også årsaken at Norge ikke har en tilbakesendingsavtale med hjemlandet, at søkeren ikke medvirker til å avklare sin identitet eller at hjemlandet nekter å ta imot asylsøkeren. Asylsøkerne kan også være i for dårlig helsemessig forfatning til å bli returnert. Ved endelig avslag kan man returnere frivillig med (IOM) eller man kan risikere å bli tvangsreturnert av politiet hvis hjemlandet vil ta imot personen.

Personer med endelig avslag på søknad om beskyttelse (asyl) og personer uten lovlig opphold i landet (papirløse og ikke returnerbare) har kun rett til øyeblikkelig helsehjelp og helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente (jf. Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket). De har rett til helsehjelp, men det betyr ikke at de har rett til gratis helsehjelp. De kan derfor bli bedt om å betale for konsultasjoner, fødsel eller medisinske inngrep.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Dette betyr at mange personer som oppholder seg i Norge ikke får den helsehjelpen de har behov for, noe som kan føre til alvorlige sykdomstilstander. Det betyr også at praktiseringen av disse reglene kan være utfordrende. Medisinsk behandling kan for eksempel ikke igangsettes dersom behandlingsforløpet ikke kan gjennomføres. En person med avslag på sin asylsøknad kan i prinsippet risikere å bli sendt hjem når som helst, og det vil derfor være usikkert om behandling kan fullføres. Personer uten lovlig opphold kan også motta ulik helsehjelp, basert på den enkelte helsearbeiders personlige engasjement, og hvor langt han/hun er villig til å strekke seg for å hjelpe. Den enkelte kommunes organisering av flyktningehelsetjenesten har også betydning.

Omgjøringsbegjæring

En person kan begjære en revurdering av asylsøknaden hos UNE etter endelig avslag. I en slik omgjøringsbegjæring kan det være viktig å påpeke og dokumentere forhold som har med personens helse å gjøre. En person kan også fremme en klage hvis en sak skal behandles for en domstol. Asylsøkeren må selv dekke utgifter til en eventuell rettsak. Noen advokatfirmaer tar slike saker uten å kreve honorar.

Praktisk helsehjelp til personer uten lovlig opphold

FNs komité for økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter har gjentatte ganger (sjette rapport utgitt i 2020) kritisert Norge for brudd på menneskerettighetene ved å ikke tilby papirløse migranter helsehjelp på linje med resten av befolkningen.

I rapporten ber FN Norge om å sørge for at papirløse migranter og EU-borgere uten helsehjelp får tilgang til helsetjenester. Stortinget behandlet et representantforslag som omhandlet dette i 2021. Forslaget fikk ikke flertall.

Helsesenter for papirløse

Kirkens bymisjon og Røde Kors startet opp Helsesenter for papirløse migranter i Oslo for 11 år siden. Nå driver de også Helsesenter for papirløse i Bergen. Helsesenteret baserer seg på frivillig innsats fra leger, sykepleiere, tannleger, psykologer, jordmødre, sosionomer og fysioterapeuter. Sentrene har

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

hemmelig adresse og tilbyr gratis hjelp til personer uten oppholdstillatelse*.

Flyktningehelseteamet i Trondheim kommune

Trondheim kommune gir i dag grunnleggende helsetjenester også til papirløse. Det er vedtatt i kommunestyret at flyktningehelsetjenesten skal gi papirløse et tilbud. Flyktningehelseteamet i Trondheim er unikt på landsbasis med sin brede faglige sammensetning og helhetlige oppfølging. Kristiansand har også utviklet en tilsvarende modell for helsehjelp, mens i Stavanger må personer uten oppholdstillatelse søke om ordinære helsetjenester uten særskilt tilrettelegging.

Dekning av utgifter til helse

Beboere i ordinære mottak med endelig avslag som ikke kan betale sine egenandeler eller andre helseutgifter kan søke UDI om tilleggsytelser i henhold til UDIs pengereglement.

Per i dag (2021) vil en enslig asylsøker med endelig avslag som bor på et ordinært mottak motta 1992 kr i måneden. Dette skal dekke alle utgifter til mat, klær, transport, toalettartikler, medisiner, helseutgifter etc. Asylsøkere som bor på asylmottak kan søke om å få dekket egenandel og reiseutgifter til behandling.

Det finnes i dag ikke noen statlige refusjonsordninger for helsehjelp til irregulære migranter. Helsetjenesten skal gjøre en vurdering av pasientens betalingssevne. Det blir dermed opp til den enkelte lege eller helseinstitusjon å vurdere hvem som skal bære kostnaden: pasienten eller helseinstitusjonen. Om man får gratis helsehjelp eller ikke blir dermed en skjønnsbasert og ikke en rettighetsbasert vurdering.

* Kontaktinfo til helsesentrene finnes her: <https://kirkensbymisjon.no/helsesenteret/kontakt-oss/> og <https://kirkensbymisjon.no/helsesenteret-bergen/>

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Spesielt sårbare personer er i en situasjon der de kan ha spesielle behov for tilrettelegging eller oppfølging fra norske myndigheter. Det er viktig at UDI og/eller UNE blir opplyst om det hvis asylsøkeren er i en slik situasjon, slik at de kan få hjelp. Momenter som regnes som sårbare er for eksempel:

- er utsatt for vold eller mishandling i familien
- er utsatt for tvangsekteskap
- er utsatt for kjønnslemlestelse
- er utsatt for menneskehandel
- har vært utsatt for tortur eller seksuell vold
- er under 18 år
- er lesbisk, homofil, bifil, transperson eller interseksuell
- er gravid
- har nedsatt funksjonsevne
- har fysiske eller psykiske helseproblemer

Helseattester kan være viktig som dokumentasjon, både for å dokumentere konsekvensen av tortur, forfølgelse og andre menneskerettighetsbrudd, og for

vurdering av opphold på humanitært grunnlag. Helsedirektoratet har utarbeidet en egen mal for leger som skal dokumentere slike forhold, det er svært viktig at denne malen benyttes i saken.

Hvor kan du melde fra hvis du er bekymret for en beboer

Som frivillig på mottak kan dere komme tett innpå familier eller enkeltskjebner og utvikle et sterkt engasjement for enkeltsaker. N.K.S. jobber politisk for å endre rammebetingelsene for familier på mottak. Kontakt sekretariatet hvis dere ønsker å drøfte hvordan dere best skal håndtere dette og hvor dere kan be familiene om å henvende seg ved behov for ekstra støtte. Vi kan ta kontakt med mottaket for å drøfte saken eller sende en felles bekymringsmelding. Barnevernet kan også kontaktes for å drøfte saker anonymt hvis man er usikker på hvordan man skal gå videre i en sak som omhandler mindreårige. Hvis et barn forteller deg noe som du tenker at mottaket bør kjenne til, bør du informere barnet om at du ønsker å si dette videre.

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Bekymring for barn som bor på mottak

Barnevernstjenesten gjelder for alle barn som oppholder seg i riket, uavhengig av oppholdsstatus. Barnevernet har samme ansvar for barn som oppholder seg i asylmottak, som andre barn i kommunen. Tiltak etter barnevernstjenesten kan iverksettes for barn under 18 år.

Det er mottaksansattes ansvar å vurdere om barna har behov for profesjonell oppfølging. Som frivillige skal man lytte og eventuelt videreformidle bekymring til kontaktperson på mottaket. Enslige mindreårige bør oppfordres til å snakke med vergen sin. Ikke gå alene med bekymring for et barn, men kontakt sekretariatet hvis du ønsker å drøfte saker!

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Mottaksansattes rapporteringsplikt

Ansatte på mottak skal bidra til å identifisere og følge opp beboere som kan være utsatt for menneskehandel, vold i nære relasjoner eller barneekteskap. Vold i nære relasjoner omfatter også tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Ansatte på mottaket skal vurdere om beboeren er i akutt fare eller har behov for plass på krisesenter, botilbud i regi av barnevernstjenesten eller politibeskyttelse. I slike tilfeller skal UDIs regionskontor involveres og eventuelt politi og barnevern. Det kan også være viktig å merke seg at ansatte på mottak har adgang til å gi opplysninger til utlendingsmyndigheter på egen hånd uten at dette hindres av reglene om taushetsplikt. Les mer her: <https://www.udiregelverk.no/rettsskilder/udi-retningslinjer/udi-2015-029/>

N.K.S. har utviklet et eget kurs om negativ sosial kontroll. Kontakt oss for mer informasjon hvis du vil delta her.

Bekymring for at noen kan være ofre for menneskehandel

Les mer menneskehandel og hvor du kan henvende deg for mer informasjon hvis du er bekymret: <https://menneskertilsalgs.no/om-menneskehandel/>

Familier som ønsker juridisk bistand i sin asylsak kan henvende seg til:

- NOAS, Norsk organisasjon for asylsøkere tilbyr gratis rettshjelp på utvalgte saksområder på utlendingsfeltet: <https://www.noas.no/rettshjelp/>
- Veiledningstjenesten til UDI: <https://www.udi.no/kontakt-oss/>
- Advokatbistand i asylsaker: <https://www.udi.no/kontakt-oss/advokater-og-rettshjelpere/advokater-i-soknad-om-beskyttelse/>
- Jussbuss tilbyr også gratis rettshjelp i noen saksområder innen utlendingsrett: <https://foreninger.uio.no/jussbuss/saksomrader/utlendingsrett/>

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Kilder:

Alle må få helsehjelp. Felles opprop i Klassekampen. 17.9.21.

Hentet fra: <https://klassekampen.no/utgave/2021-09-17/debatt-alle-ma-fa-helsehjelp?fbclid=IwAR1rCFTdQm0pfgeGmFzMbpsWOUlkqkv5xIYjsLghXN9gO7Dxi3OYtT75ac>

Fafo (2021: 15) Irregulær bistand. En kartlegging av norske storbyers møter med irregulære migranter.

Hentet fra: <https://www.fafo.no/zoo-publikasjoner/fafo-rapporter/item/irregulaer-bistand>

Fafo (2021) Torturutsatte i den norske asylprosessen.

Hentet fra: <https://www.fafo.no/images/pub/2021/20788.pdf>

Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket.

Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-12-16-1255>

Helsedirektoratet () Helsetjenester til asylsøkere, flyktninger og familiejenforente. Nasjonal veileder.

Hentet fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/helsetjenester-til-asylsokereflyktninger-og-familiejenforente/journalforing-helseattester-ogvideresending-av-helseopplysninger/helseattester-i-utlendingssaker>

Holt, Karin (2019) Kultur, Migrasjon og Traumer. Gyldendal.

IMDI (oppdatert 2021) Flyktninger trenger med helseutfordringer trenger også kommune. Kronikken er publisert i Dagbladet, signert IMDI-direktør Libe Rieber-Mohn og UDI-direktør Frode Forfang. <https://www.imdi.no/arkiv/arkiverte-nyheter/flyktninger-med-helseutfordringer-trenger-ogsaa-en-kommune/>

Kompetanseteamet mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og negativ sosial kontroll.

Hentet fra: https://bufdir.no/Vold/Krisesentre_incestsentre_og_botilbud_for_utsatt_ungdom/Tvangsekteskap_og_kjonnsllestelse/

Kumar, Bernadette N. og Berit Viken (red) (2017) Folkehelse i et migrasjonsperspektiv. Fagbokforlaget.

Lien, Dybdahl, Siem mf.l (2019) Asylsøkere og flyktninger. Psykisk helse og livsmestring. Rådet for Psykisk helse.

Lov om vern mot smittsomme sykdommer (rettet 2021)

Hentet fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1994-08-05-55>

www.mighealth.net/no

Møkkelgjerd, Andre (2017) Asylkoden. Paxforlag.

Noas (2020) Barn uten pass. Hentet fra: https://www.noas.no/wp-content/uploads/2020/05/NOAS_Barn-uten-pass_rapport_WEB.pdf

Aktiviteter på mottak

Mestring, mening og lavterskel-aktiviteter for kvinner og barn som bor på asylmottak

Noas (2020) Hvert år må jeg søke på nytt. Enslige mindreårige som får begrenset oppholdstillatelse fordi de ikke kan legge frem pass som dokumentasjon på identitet.

Hentet fra: https://www.noas.no/wp-content/uploads/2020/05/NOAS_Ensligemindrea%CC%8Arige_rapport_WEB.pdf

Oslo Universitetssykehus (2021) Biologisk aldersvurdering som grunnlag for UDIS aldersfastsettelse. Hentet fra <https://oslo-universitetssykehus.no/fag-og-forskning/nasjonale-og-regionale-tjenester/rettsmedisinske-fag/medisinskbiologisk-aldersvurdering-som-grunnlag-for-udis-aldersfastsettelse>

Politiets utledningsenhet (2021) <https://www.politiet.no/om/organisasjonen/sarorganene/politiets-utledningsenhet/>

Representantforslag om helsehjelp til alle i Norge, også til papirløse migranter samt tilreisende borgere uten helsetrygdekort. Hentet fra: <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/?p=81993>

RVTS (2021) Ressursportal om asylsøkere og flyktninger.
Hentet fra: <http://flyktning.helsekompetanse.no/>

Røde kors (2021) Helserettigheter for papirløse. Utenfor velferdsstatens sikkerhetsnett. Hentet fra: https://www.rodekors.no/contentassets/803e39b6886f4c76a949be374af06499/rapport_helserettigheter-for-papirløse_sept2021.pdf

Røde Kors (2020) Torturert og glemt? Identifisering og rehabilitering av torturutsatte i Norge. Hentet fra: <https://www.fafo.no/images/pub/2021/20788.pdf>

Seeberg, Marie Louise (2017) Alt er relativt: ytelser til barnefamilier i norske asylmottak 1989-2017: Hentet fra: https://www.idunn.no/tidsskrift_for_velferdsforskning/2017/04/alt_er_relativt_ytelser_til_barnefamilier_i_norske_asylmot

Utlendingsdirektoratet (2021) Asylmottak. Hentet fra: <https://www.udi.no/asylmottak/>

Utlendingsdirektoratet (2021) Dekning av helse- og omsorgstjenester for beboere. Hentet fra: <https://www.udi.no/asylmottak/jobber-i-mottak/dekning-av-utgifter-til-helse-og-omsorgstjenester-for-beboere-i-asylmottak/>

Utlendingsdirektoratet (endret 2019) 2013-02 Helseanførsler i asylsaker. Hentet fra: <https://www.udiregelverk.no/rettskilder/udi-retningslinjer/udi-2013-02/>

Utlendingsnemnda (2021) FV-04: Helseforhold som grunnlag for oppholdstillatelse i medhald av utlendingsloven § 38.

Hentet fra: <https://www.une.no/kildesamling/Faglege-rettleiingar/fv-04/>

Utlendingsdirektoratet (2021) Ord og begreper.

Hentet fra: <https://www.udi.no/ord-og-begreper/>

www.une.no

Vedlegg 1: Kontakt N.K.S. sentralt for å få tilsendt disse malene

Mal for kontrakt. Samarbeid mellom mottak og lokalforening

FORSLAG TIL SAMARBEIDSAVTALE

mellom

..... Sanitetsforening og ..... asylmottak

1. Bakgrunn

Norske Kvinners Sanitetsforening (N.K.S.) er en landsdekkende organisasjon som er forankret i nærmiljøet gjennom lokalforeninger. N.K.S. har som formål å bidra til et trygt og inkluderende samfunn ved å aktivisere medlemmene til frivillig innsats innenfor helse- og sosialområdet med spesielt fokus på kvinner. Organisasjonen er partipolitisk uavhengig og livssynsneutrale.

Med dette som utgangspunkt for sin frivillige virksomhet, anser Sanitetsforeningen seg som en god og egnet samarbeidspartner for andre organisasjoner. N.K.S. skal bidra til inkludering av kvinner med minoritetsbakgrunn i det norske samfunn, og organisasjonen skal arbeide aktivt for nulltoleranse av vold mot kvinner.

(eventuelt avsnitt om samarbeidsmottaket)

..... Sanitetsforening ønsker nå å drive aktiviteter på ..... asylmottak i en periode på ..... måneder, fra ..... til .....

2. Målsetting

Gjennom aktiviteter på mottak gir ..... Sanitetsforening beboerne på ..... tilbud om et avbrett fra en ofte ensidig hverdag. Dette innebærer at ..... Sanitetsforening har aktiviteter både for enslige mindreårige, kvinner og barn fra mottaket og ev. deres familier, enten på mottaket eller utenfor.

- Involvere kvinnene og/ barn på mottaket i planlegging av aktivitetene og se hvordan de ellers kan benytte seg av deres ressurser.
- Frivillige fra Sanitetsforening skal få innblikk i hvordan det er å være asylsøker i Norge i dag.
- Gjøre beboerne på asylmottaket kjent med lokalmiljøet.
- Eksempler på planlagte aktiviteter i perioden

3. Ansvar

..... mottak har ansvar for:

- å formidle kontakt med beboerne og motivere dem for deltakelse
- å bistå i kartlegging av behov hos beboerne og formidle dette til Sanitetsforeningen
- å bidra med sin faglige kompetanse om beboernes ønsker og behov for aktiviteter gjennom samarbeid med mottakets beboerråd
- å tilrettelegge for at aktiviteter kan gjennomføres til avtale tider

..... Sanitetsforening har ansvar for:

- å rekruttere frivillige til aktivitetene

Sted, dato

For ..... mottak

Sted, dato

For ..... Sanitetsforening

Vedlegg 2: Kontakt N.K.S. sentralt for å få tilsendt disse malene

Mal for Samtykkeskjema for bruk av foto og film

Samtykkeskjema for bruk av foto og film

Samtykke til å bli tatt bilde av eller filmes i forbindelse med aktiviteter i regi av N.K.S.

Navn i blokkbokstaver (foresatte eller verge for de under 18 år)

Jeg/vi godkjenner herved at

----- blir tatt bilde av eller filmes i forbindelse med aktivitet eller arrangement i regi av N.K.S. Sett ring rundt: Ja/ Nei

Bildet eller filmen kan bli brukt på N.K.S sine hjemmesider/brosjyrer, sosiale medier eller andre N.K.S.-publikasjoner. Å være med på bildet er frivillig, og barnet selv og deres foresatte skal samtykke til bruk av bilder. Sett ring rundt: Ja/ Nei

Tilføyelser, spesielle hensyn eller kommentarer:

Dato:

Signatur foresatte eller verge:

Signatur barn/ungdom:

Frivillige hos N.K.S. som er ansvarlige for aktiviteter for barn og ungdom har signert våre etiske retningslinjer og levert politiattest.

«Integrering N.K.S.» på Facebook

Vi har en lukket gruppe på Facebook der vi som er interessert eller engasjert i integreringsarbeidet i N.K.S. kan dele erfaringer, bli inspirert, skryte og lære litt av hverandre – fordi det gjøres så utrolig mye bra arbeid som vi alle kan lære av!

Sekretariatet

Sekretariatet er til for å bistå frivillige i lokalforeningene over hele landet – dere som setter aktiviteter ut i livet og skaper meningsfulle møteplasser for lokalbefolkningen i deres nærmiljø. Vi blir veldig glad når dere spiller inn behov dere har, gode prosjektideer, hendelser som retter søkelys mot for lite tilpassede helsetjenester og annet. Kontakt oss gjerne!

Veilederen er utviklet av
Norske Kvinners Sanitetsforening,
finansiert av:

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

UDI

Utlendingsdirektoratet
Norwegian Directorate
of Immigration